

'Moet de inspectie niet eens orde op zaken stellen?'

Den Bosch, 15 - 6 - 2001

Uit de bron is niet op te maken dat *... Vreemde Oosterlingen (Chinezen) en Indonesiërs in één adem (worden) genoemd (inlanders)', zoals in het antwoordenmodel staat. In de bron lees ik toch echt: *... terwijl inlanders en Chinezen ook kunnen opklimmen ...*

In opgave b wordt gevraagd naar een verklaring van de 'beschreven verandering in het personeelsbeleid'. Het lijkt mij dat hierbij de verandering in de laatste zin van de bron wordt bedoeld. Antwoord b in het antwoordenmodel is m.i. onjuist. Het beste antwoord is: het imperialisme - waarbij te bedenken valt dat ethische politiek en imperialisme in 1917 weliswaar hand in hand gingen, maar niet al te veel in een causaal verband met elkaar moeten worden gebracht (zie ook het citaat van Van den Doel hierboven). Ook goede antwoorden zouden zijn: de uitbreiding van de spoorwegen en/of de groeiende werkgelegenheid bij de spoorwegen.

Geachte examenopgavenvaststellers, de totstandkoming van eenvoudige gesloten kennisopgaven, letterlijk afgestemd op de stofomschrijving, is u dit jaar goed gelukt. Dat kan ik niet zeggen van meer complexe kennisopgaven en het verwerken van de in vele opzichten zorgvuldig gestelde stofomschrijving tot vaardighedsopgaven. Uit bovenstaande blijkt dat er heel veel is fout gegaan.

Hoe is dat mogelijk? Legt u me dat alstublieft eens uit. En legt u me vooral nog eens uit welke kwaliteitscriteria u hanteert. Realiseert u zich wel voldoende dat het gaat om een centraal examen waarvan diploma's, studies en wat ik niet wat allemaal kan afhangen!

Als leraren door lezing van deze brief constateren dat hun leerlingen op basis van bovenstaande alsnog recht hebben op enkele niet toegekende punten, dan betreur ik dat. De verantwoordelijkheid daarvoor leg ik echter bij u. Wie de klomp past, trekke hem aan.

In afwachting van uw reactie,

hoogachtend,
Tom van der Geugten

Geachte collega's,

Het volgende willen wij onder uw aandacht brengen. Het betreft de toetsing van de onderwerpen van het CSE voor het schoolexamen en de regionale examenbesprekingen rond het CSE-examen.

Zoals u weet is het niet toegestaan om de stof van de CSE-onderwerpen te toetsen in het schoolonderzoek en de daarvoor behaalde resultaten te laten meetellen voor het schoolexamen. De praktijk wijst echter uit, dat een dergelijk verbod de meeste leerlingen niet bepaald stimuleert om opgegeven huiswerk te maken en de stof volgens een bepaalde planning bij te houden. Bovendien heeft de halvering van het aantal lessen op 4 en 5 havo in de tweede fase ertoe geleid dat de stof over een nog langere periode moet worden uitgesmeerd, waardoor de behandelde stof nog verder in het moeras der vergetelheid wegzakt.

Voor de docent is het heel frustrerend om lesstof door te nemen - in de tweede fase bij voorkeur zelfstandig door de leerlingen -, waarbij voorkennis wordt verondersteld, die echter niet aanwezig is omdat voorafgaande stof door de meeste leerlingen niet is bijgehouden. De resultaten bij het laatste CSE-examen van onze 5-havo leerlingen zijn dan ook zeer teleurstellend. En dat is niet alleen te wijten aan soms, voor havo-leerlingen, slecht gestelde of onnodig gecompliceerde vragen.

Het is overigens opvallend dat in het examen veel meer op kennis dan op vaardigheden is getoetst.

Het is dan ook begrijpelijk, dat collega's op andere scholen, onder andere twee (concurrerende) middelbare scholen in 's-Hertogenbosch zich niet houden aan het toetsingsverbod voor het schoolexamen van de CSE-onderwerpen. Van één school weten wij dat gedurende het hele schooljaar van 5 havo de twee CSE-onderwerpen worden behandeld, in het schoolexamen worden getoetst en de resultaten voor viervijfde meetellen in het eindcijfer van het schoolexamen. Afgezien van het feit dat dit verboden is, geeft een dergelijke handelwijze een volstrekt vertekend beeld van de resultaten van de verschillende scholen, aangezien sommige scholen zich wel, andere zich niet aan het verbod houden. Men kan zich afvragen, hoe in het geval van bovengenoemde school met de zes andere onderwerpen voor het schoolexamen uit de verplichte domeinen wordt omgegaan.

Wij hebben onze inspecteur, op inspectiebezoek aan onze school, op de man af gevraagd of toetsing van de CSE-onderwerpen voor het schoolexamen toegestaan is, waarop hij een ontkennend antwoord gaf. Op onze mededeling dat andere scholen in 's-Hertogenbosch dat wel

doen, reageerde hij met te zeggen, dat hij dit aan een andere dienst van de inspectie zou doorgeven, omdat hij daar niet over ging. Als tweede corrector voor het werk van een collega in Eindhoven vroegen wij hem, hoe hun inspecteur met dit probleem omging. Volgens hem zou het toegestaan zijn om SE-cijfers te geven voor het toetsen van vaardigheid over CSE-stof. Er wordt dan immers geen kennis getoetst.

Waar ligt echter de grens? Natuurlijk propt dan iedereen zoveel mogelijk CSE-stof in zijn zogenaamde vaardigheden-toetsen.

De regionale examenbesprekingen vormen voor ons een tweede bron van zorg. Bij ons werk als tweede corrector is ons gebleken - maar dat is al jaren een publiek geheim - dat die bijeenkomsten eigenlijk steeds leiden tot opwaartse waarderungen van het examenwerk, omdat men sommige vragen niet juist of te gecompliceerd gesteld vindt. Wij hebben daar niet aan meegedaan.

Het kan toch nooit de bedoeling zijn van die besprekingen om deze al dan niet terechte aanmerkingen al in het eerste cijfer te verdisconteren, terwijl de definitieve vaststelling van norm en cesuur nog moet plaatsvinden? Dan bevoordeel je de leerlingen van dergelijke docenten op een onterechte manier. Wat is zo nog de zin van de vervroegde correctie, op basis waarvan de definitieve norm en cesuur worden vastgesteld?

Wij zijn van mening dat de inspectie eindelijk eens orde op zaken moet stellen en nog eens zwart op wit duidelijk maakt wat wel en wat niet toegestaan is. Zij dient nauwkeurig de programma's van toetsing en afsluiting (PTA's) te controleren op de toetsing van de onderwerpen voor het schoolexamen en consequent op te treden tegen 'PTA-vervuiling' met toetsen van CSE-stof tenzij dit alsnog wordt toegestaan. Bovendien zou iemand van de inspectie aanwezig moeten zijn bij de regionale examenbesprekingen om te waken tegen 'correctievervuiling', waardoor vervroegde correctie tot een zinloze bezigheid wordt gereduceerd. Door niet tegen vermelde misbruiken op te treden worden leerlingen en docenten van scholen die zich wel aan de regels houden, op een dubbele manier benadeeld en geven de resultaten een sterk vertekend beeld. En de bedenkers van de tweede fase, die ons de helft van onze uren hebben afgenomen, geeft je door dergelijke handelwijzen argumenten in handen om te zeggen dat de tweede fase probleemloos verloopt. Een onbedoeld gevolg.

Docenten geschiedenis (havo),
Jeroen Bosch College, 's-Hertogenbosch.